

Forfatter: Lange, Julius Henrik

Titel: BREV TIL: Brandes, Georg FRA: Lange, Julius Henrik (1864-07-20)

Citation: Lange, Julius Henrik: "BREV TIL: Brandes, Georg FRA: Lange, Julius Henrik (1864-07-20)", i *Julius Lange - breve fra hans ungdom*, Nordiske, s. 115. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-002252486-000-shoot-L0022524860000017.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Julius Lange - breve fra hans ungdom

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Rund (eller Rueme) ved Lillebælt. 20de Juli.

Kjære Ven! Hjertelig Tak for dit Brev. Den Side fuld af Skjænd, som det begyndte med, havde ikke den fjerneste moralske Virkning paa mig. Sligt kan ikke fremkalde Ruelse eller Bluelse i Barmen paa den, som véd med sig selv, at han har en ren Samvittighed. Du har vel paa en Maade Ret i, at jeg har Tid nok til at skrive, naar Du netop vil urgere Ordet Tid, da jeg strengt taget aldeles Intet har at bestille, men kun har at opholde mig paa de bestemte s. 116 Steder, hvor Forsynet og mine Foresatte vil, og saa engang imellem at sige «Højre om» og «Venstre om» og «Gevær i Hvil» og «Gevær ved Foden» til min Deling. Men vil Du erstatte Ordet med det nærliggende Begreb: Lejlighed, endsige «Belejlighed», saa fejler Du meget og gjør mig virkelig Uret. Desuden svækkes min Skrivelyst lidt ved at det at skrive (Breve) snart er min eneste Aandsbeskjæftigelse, og den saavel som enhver anden trænger til en Modvægt. Endelig véd Du, at der er Den, som det i disse Tider ej alene er min største Lyst, men min hellige Pligt at skrive meget og ofte til.

Jeg er ikke enig med Dig i din Politik; der forekommer mig, at det sidste Ministerskifte er en Opgivelse af det, som Danmark havde sat sin faste Beslutning ind paa; det er et politisk-apoplektisk Tilfælde, som maaske kan fremkalde nogen Lindring for de haarde Smerter, men som i Virkeligheden utvivlsomt er en Tilbagegang i Patientens Helbred. «Manden», den nye Mand, som vi har faaet til at afløse Monrad, er naturligvis ikke Bluhme, men Grev Moltke, som vel maa være en respektabel Mand, siden Alverden har Respekt for ham, men som der dog er tre Hager ved. 1) har han grebet Roret i Kraft af en Hofrevolution eller Hofintrige eller i alt Fald en Pression udenfra (fra Rusland), 2) er han indtraadt som Minister uden Portefeuille : at han, der dog er Viljen i Regeringen, begraver sig i et Kabinet uden at værdiges at ville vise sit Ansigt i et Kammer, unddrager sig s. 117 Offentlighed og Mundtlighed, 3) troer jeg ikke, at der vides Andet om ham, end at han vel er en kraftig og klog og dygtig Statstjener, men at han har lige saa lidt Respekt for det, som fylder Staten, Nationaliteten og dens Liv, som den Cirkel, der har sat ham ved Roret. Det er fejl at sige, at Øjeblikkets Spørgsmaal er det: Hvad kan vi opnaa? Uden den muligst bestemte Forestilling om, eller Vilje til, hvad vi vil opnaa, kan der slet ikke tales om, hvad vi kan opnaa; og Du maa dog ogsaa indrømme mig, at det er den yderste Grad af Modløshed at opgive Talen om, hvad vi vil. Og hvad kan Ministeriet ville opnaa Andet end en loyal Helstat — som det vel ej engang faar, og som vilde være den fordærveligste Løsning af alle, den som jeg mest vilde hade og afsky. Har Bluhme og David, hvis Anskuelse man vel kjender bedst, ikke altid været Helstatsmænd, ikke af Nød og Tvang — som Monrad, Hall og Krieger — men af Lyst og Princip? For Resten har jeg faaet Respekt for David ved det Sidste, som man faar for en Mand, hvem man hidtil har betragtet med et skadefro Smil som en Lykkens Nar, men som med Et ses alligevel at faa Ringen. Hvad faar vi ved en Helstat andet end en uselig, historisk Gentagelse af den gamle Holstenskvals i forværret Skikkelse, vildere fra vore Fjenders og tammere fra vor Side? At Monrad ikke har havt nogen Plan, deri har du vist Ret — det er jo næsten blevet en Doktrin hos ham, at man ingen Plan maa have, da Erfaringen har lært ham, s. 118 at alle Planer alligevel kommer tilkort; han har naturligvis Uret i deraf at slutte, at man ingen Plan skal have. Den, som jeg næsten syntes, det var kjærest at faa til hans Afløser, var den rigtige, gamle Hall, fordi han vist har Lykken med sig, og desuden er Louises Onkel.

Kjære Ven! Gaa engang ved Lejlighed ud til Tante paa Nørrebro og hjælp hende med at læse et blyantskrevet Brev fra mig, som hendes gamle Øjne vist ellers ikke kan læse. Gud véd, om I virkelig kommer til Session eller om den bliver standset. Jeg ønsker, at Du ikke maa blive Soldat, da jeg har Erfaring for, at en Menigs Liv kan være meget anstrengende; jeg troer for Resten, at det kommer mere an paa, ej at være tilbøjelig til Forkjølelse o. desl. end paa Muskel- og Nervekraft.

Af Nyt herovre fra er der Intet (: Intet og Alt er nyt for mig). Jeg har været den uskyldige Aarsag til, at en Mand lider den uhyggelige Straf at blive bunden til en Pæl. Jeg maatte melde ham til Kaptejnen for anden Gang udvist Ulydighed imod mig og blev meget ubehagelig overrasket ved at se et Par Dage efter i Regimentsbefalingen, at han i den Anledning var dømt til at bindes til en Pæl. Farvel, og skriv nu snart om Sessionen!

Julius Lange kom, som disse Breve viser, aldrig til at deltage i noget Slag og lærte af Feltlivet kun Felttjenesten at kjende. Efter Fredslutningen blev s. 119 hans Bataillon liggende paa Fyen, og de to følgende Breve er daterede derfra.